

Cu sprijinul programului "Cooperare cu Judecătorii Naționali în domeniul dreptului mediului" al Uniunii Europene. .

Investigarea infracțiunilor contra mediului

Prof.univ. dr. Vasile DRĂGHICI

Procuror șef secție urmărire penală

Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța

26 -28 Iunie 2023

BUCUREȘTI

1

PROBLEMATICA

- - Sesizarea organelor de urmărire penală
- - Atribuțiile organelor de constatare
- -Aspecte specifice urmăririi penale în cazul infracțiunilor contra mediului
- - Dispunerea constatării tehnico-științifice și a expertizei
- - Luarea măsurilor asigurătorii și administrarea bunurilor sechestrate
- -Atribuțiile ANABI
- -Atribuțiile Gărzii de Mediu
- -Latura civilă. Restabilirea situației anterioare
- -Impactul asupra mediului (prejudiciu)-Principiul „Poluatorul plătește”

2

SESIZAREA ORGANELOR DE URMĂRIRE PENALĂ

- -art. 288 alin. (1) C.proc.pen., organul de urmărire penală este sesizat prin **plângere** sau **denunț**, prin actele încheiate de alte organe, ori se **sesizează din oficiu**.
- - **sesizarea din oficiu (procuror sau organul de poliție)**
- - **denunț** (încunoștințarea făcută de o persoană fizică sau juridică despre săvârșirea unei infracțiuni (art. 290 C.proc.pen.), fiind un act informativ care se face exclusiv în interesul societății și nu în interesul particular al denunțatorului. Dreptul de a face denunț nu este supus vreunei condiții personale, cum ar fi vârsta sau capacitatea.
- În cazurile **denunțurilor anonime** (denunțatorul nu își arată identitatea) sau pseudo-denunțul (se indică o identitate falsă), ca modalități de sesizare, acestea nu pot fi considerate ca un denunț, ci ele reprezintă o formă de realizare a sesizării din oficiu.
- - **plângerea persoanei vătămate** (încunoștințarea făcută de o persoană fizică sau juridică, căreia i s-a cauzat o vătămare prin infracțiune (art. 289 C.proc.pen.).
- - **actele de constatare** încheiate de: **comisarii Gărzii de Mediu**, comisarii Gărzii Forestiere, personalul silvic din cadrul autorității publice centrale care răspunde de silvicultură și al structurilor teritoriale cu specific silvic, personalul silvic din cadrul Regiei Naționale a Pădurilor - Romsilva și al structurilor sale teritoriale, personalul silvic din cadrul ocoalelor silvice de regim autorizate, ofițerii și subofițerii din cadrul Jandarmeriei Române, poliția locală, lucrătorii vamali, **Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare, Inspectorii Administrației Apelor Române**

3

SESIZAREA ORGANELOR DE URMĂRIRE PENALĂ

- Curtea Constituțională, în jurisprudența sa, (DCC nr. 72/2019 paragr.47) a statuat că ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, organele prevăzute la art. 61 alin. (1) lit. a) - c) din Codul de procedură penală sunt obligate să întocmească un proces-verbal despre împrejurările constatate. Acest proces-verbal reprezintă un înscris cu caracter oficial prin care se consemnează în mod detaliat faptele, cu enumerarea elementelor pe care se întemeiază (constatări personale, declarații, documente etc.). Curtea a apreciat că procesul-verbal întocmit în condițiile prevăzute de art. 61 din Codul de procedură penală poate constitui "mărturie în acuzare", organele enumerate în cuprinsul normei căpătând calitatea de "martori" în sensul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (Decizia nr. 198 din 7 aprilie 2016). Rezultă astfel că actul încheiat în urma activității de constatare desfășurată de aceste organe **în afara procesului penal** nu poate fi mijloc de probă. Aceasta înseamnă că dacă sunt întocmite după începerea urmăririi penale, la solicitarea organelor de UP poate constitui mijloc de probă.

4

Competența parchetelor în efectuarea urmăririi penale

- Infracțiunile privind regimul deșeurilor sunt de competența parchetelor de pe lângă judecătoria.
- Prin ordinul procurorului șef al parchetului de pe lângă tribunal, în anumite condiții, cauza poate fi preluată pentru efectuarea urmăririi penale de către parchetul de pe lângă tribunal.
- Prin ordinul procurorului general al parchetului de pe lângă curtea de apel, cauza poate fi preluată pentru efectuarea urmăririi penale de către parchetul de pe lângă curtea de apel.
- Prin ordinul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, cauza poate fi preluată pentru efectuarea urmăririi penale de către Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție- Secția de urmărire penală și criminalistică.
- Dacă în cauză sunt implicați și militari sau fapta a fost săvârșită într-o unitate militară cauza este de competența parchetului de pe lângă tribunalul militar teritorial.
- Dacă în cauză sunt și fapte de corupție cauza poate fi instrumentată de Direcția Națională Anticorupție, ca structură a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.
- Dacă în cauză faptele la regimul deșeurilor sunt în conexitate cu infracțiuni date în competența exclusivă a Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate și Terorism, cauza va fi instrumentată de această structură a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.
- Procurorii Secției de urmărire penală și criminalistică efectuează urmărirea penală în cauzele având ca obiect infracțiuni săvârșite de senatori, deputați, inclusiv parlamentarii români din Parlamentul European. Pot prelua în temeiul art. 325 din C.pr.pen. cauze de competența parchetelor inferioare .

5

Competența unităților de parchet în efectuarea urmăririi penale în cauzele care infracțiuni privind mediul sunt comise parțial/integral în afara teritoriului național

- Conform art. 8 alin. (1) din C.pen. , Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite pe teritoriul României.
- Infracțiunea se consideră săvârșită pe teritoriul României și atunci când pe acest teritoriu ori pe o navă sub pavilion românesc sau pe o aeronavă înmatriculată în România s-a efectuat un act de executare, de instigare sau de complicitate ori s-a produs, chiar în parte, rezultatul infracțiunii.(alin.(4))
- Conform art.9 (1) din C.pen. Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă pedeapsa prevăzută de legea română este detențiunea pe viață ori închisoarea mai mare de 10 ani.
- În celelalte cazuri, legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean român sau de o persoană juridică română, dacă fapta este prevăzută ca infracțiune și de legea penală a țării unde a fost săvârșită ori dacă a fost comisă într-un loc care nu este supus jurisdicției niciunui stat.(alin.(2));

6

APLICAREA LEGII PENALE ROMÂNE

- Art.10 alin. (1) din C.pen., Legea penală română se aplică infracțiunilor săvârșite în afara teritoriului țării de către un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, contra statului român, contra unui cetățean român ori a unei persoane juridice române.
- Art. 11 alin. (1) din C.pen., Legea penală română se aplică și altor infracțiuni decât celor prevăzute în art. 10, săvârșite în afara teritoriului țării de un cetățean străin sau o persoană fără cetățenie, care se află de bunăvoie pe teritoriul României, în următoarele cazuri:
 - a) s-a săvârșit o infracțiune pe care statul român și-a asumat obligația să o reprime în temeiul unui tratat internațional, indiferent dacă este prevăzută sau nu de legea penală a statului pe al cărui teritoriu a fost comisă;
 - b) s-a cerut extrădarea sau predarea infractorului și aceasta a fost refuzată.

7

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE CONSTATARE GARDA DE MEDIU

- **Conform art.13 din H.G. nr. 1005/2012** privind organizarea și funcționarea Gărzii Naționale de Mediu, GNM are următoarele **atribuții principale**:
- - constată faptele ce constituie contravenții și aplică sancțiunile în domeniul protecției mediului, **sesizează organele de urmărire penală competente și colaborează cu acestea la constatarea faptelor** care, potrivit legislației de mediu, constituie infracțiuni;
- - **participă în mod** direct la acțiuni de prevenire și combatere a faptelor de natură infracțională în domeniul său de activitate, **împreună cu organele competente**, prin personalul împuternicit în acest sens, în baza protocoalelor de colaborare încheiate;
- - constată faptele ce au condus la prejudiciul asupra mediului, eventualele amenințări iminente cu un astfel de prejudiciu și **efectuează investigații** pentru identificarea persoanei (lor) responsabile;
- - **prelevează probe** spre a fi analizate de laboratoare autorizate, în conformitate cu prevederile legale în vigoare;
-

8

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE CONSTATARE GARDA DE MEDIU

- **Drepturile și obligațiile comisarilor și ale personalului GNM** sunt prevăzute în art. 14 din H.G. nr.1005/2012, principalele fiind următoarele:
- - să conducă, **numai împreună** cu cadrele de poliție sau jandarmi, la sediul organelor competente, persoanele a căror identitate nu a putut fi stabilită și care au săvârșit sau sunt suspecte de săvârșirea unor fapte ilegale din domeniul de competență al GNM;
- - să efectueze, în condițiile legii, **controale** ale mijloacelor de transport, când există indicii cu privire la săvârșirea unor contravenții sau infracțiuni în domeniul protecției mediului;
- - să participe, la solicitarea organelor competente, la **efectuarea cercetării persoanelor suspecte** de săvârșirea unor infracțiuni prevăzute în legislația de mediu;
- - să **rețină, în vederea confiscării**, pe baza constatărilor efectuate, bunurile și mijloacele de transport folosite, destinate sau rezultate în urma săvârșirii faptelor ilegale;
- - să participe, la solicitarea organelor competente, la controlul specific în punctele de trecere a frontierei;
- - să **dispună măsuri cu privire la confiscarea**, în condițiile legii, a bunurilor a căror fabricație, depozitare, transport, desfacere sau dobândire este ilicită și au legătură cu protecția mediului;

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE CONSTATARE Autoritatea Națională a Vămilelor

- **Conform art.2 din Legea nr.86/2006**, introducerea sau scoaterea din țară a mărfurilor, a mijloacelor de transport și a oricăror alte bunuri **este permisă numai** prin punctele de trecere a frontierei de stat.
- La trecerea frontierei de stat, mărfurile, mijloacele de transport și orice alte bunuri sunt supuse controlului vamal și aplicării reglementărilor vamale **numai de autoritatea vamală**.
- Conform art. 10 din Legea nr.86/2006, autoritatea vamală **are dreptul** să efectueze controlul vamal al mijloacelor de transport și al mărfurilor, precum și al bunurilor și valorilor aparținând persoanelor fizice, prezentate la introducerea sau la scoaterea lor din țară.
- În cazul în care se refuză prezentarea, autoritatea vamală **are dreptul** să efectueze controlul vamal din proprie inițiativă, fără acordul titularului.
- Când există indicii temeinice de fraudă, se poate efectua, cu aprobarea șefului biroului vamal, **controlul vamal corporal sumar**, cu respectarea normelor de igienă și în încăperi separate, de către persoane de același sex cu persoana controlată. Se consideră că există **indicii temeinice de fraudă** în situațiile când agentul vamal:
 - a) descoperă în timpul controlului indicii cu privire la existența unor mărfuri nedecarate sau ascunse;
 - b) deține informații despre intenția persoanei controlate de a săvârși contravenții sau infracțiuni vamale;
 - c) posedă date că persoana controlată a săvârșit contravenții sau infracțiuni vamale;
 - d) constată comportamente neobișnuite din partea persoanei controlate.
- Controlul vamal corporal sumar nu are caracterul percheziției corporale prevăzute în Codul de procedură penală.

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE CONSTATARE

Autoritatea Națională a Vămilelor

- În art.12 - 14 din Legea nr.86/2006 sunt prevăzute alte drepturi și obligații:
- - Personalul vamal este investit cu exercițiul autorității publice și **are dreptul** să conducă la sediul biroului vamal persoanele suspecte de încălcarea reglementărilor vamale, a căror identitate nu a putut fi stabilită în condițiile legii.
- -Echipajele mobile ale autorității vamale, identificabile prin dotări și însemne specifice, **au dreptul** de a opri mijloacele de transport, în vederea verificării respectării reglementărilor vamale, folosind semnale formale specifice. Când conducătorii mijloacelor de transport refuză să oprească, pot fi utilizate pentru imobilizare și alte modalități prevăzute de lege.
- În caz de infracțiuni flagrante, personalul vamal **are obligația** să îl înainteze de îndată procurorului pe făptuitor, împreună cu lucrările efectuate și cu mijloacele de probă.
- Personalul vamal abilitat **are dreptul** ca, în vederea efectuării controlului vamal în condițiile legii, să urce la bordul oricăror nave, inclusiv al celor militare, aflate în porturile maritime sau fluviale, precum și în rada acestora.

11

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE CONSTATARE

Autoritatea Națională a Vămilelor

- **Autoritatea vamală poate:**
- a) verifica, în condițiile legii, clădiri, depozite, terenuri, mijloace de transport susceptibile de a transporta mărfuri supuse unui regim vamal sau care ar trebui supuse unui regim vamal, precum și orice alte obiective;
- b) **preleva, în condițiile legii, probe** pe care le analizează în laboratoarele proprii sau agreate, în vederea identificării și expertizării mărfurilor;
- c) **efectua investigații**, supravegheri și verificări în cazurile în care sunt semnalate situații de încălcare a reglementărilor vamale;
- d) desfășura activitățile necesare pentru gestionarea riscurilor;
- e) exercita controlul ulterior la sediul agenților economici asupra schimbului de mărfuri dintre România și alte țări, în scopul verificării respectării reglementărilor vamale;
- f) identifica, pe bază de documente, persoanele care se află în raza de activitate a biroului vamal, precum și persoanele care au legătură cu mărfurile și se află în locurile verificate potrivit lit. a);
- g) participa, în condițiile legii, la realizarea **livrărilor supravegheate**;
- h) coopera direct cu alte instituții centrale române sau cu administrații vamale străine, în condițiile legii și cu respectarea obligațiilor ce decurg din convențiile și înțelegerile la care România este parte;
- i) **culege, prelucra și utiliza informații specifice** necesare pentru prevenirea și combaterea încălcării reglementărilor vamale, inclusiv prin gestionarea, potrivit legii, a unor baze de date privind schimbul de mărfuri.

12

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE CONSTATARE POLIȚIA LOCALĂ

- **Conform art. 9 Legea nr.155/2010**, în domeniul protecției mediului, **poliția locală** are următoarele atribuții:
- a) controlează respectarea prevederilor legale privind condițiile de ridicare, transport și depozitare a deșeurilor menajere și industriale;
- ***a) 1) supraveghează depozitele de deșeuri aflate în circumscripția teritorială a unității/subdiviziunii administrativ-teritoriale pentru prevenirea declanșării unor incendii, cu consecințe negative pentru viața oamenilor, mediu și bunuri materiale;***
- b) sesizează autorităților și instituțiilor publice competente cazurile de nerespectare a normelor legale privind nivelul de poluare, inclusiv fonică;
- c) participă la acțiunile de combatere a zoonozelor deosebit de grave și a epizootiilor;
- e) verifică igienizarea surselor de apă, a malurilor, a albiilor sau cuvetelor acestora;
- f) verifică asigurarea salubrității străzilor, a căilor de acces, a zonelor verzi, a rigolelor, îndepărtarea zăpezii și a gheții de pe căile de acces, dezinsecția și deratizarea imobilelor;
- h) verifică ridicarea deșeurilor menajere de operatorii de servicii de salubritate, în conformitate cu graficele stabilite;
- i) verifică și soluționează, potrivit competențelor specifice ale autorităților administrației publice locale, sesizările cetățenilor privind nerespectarea normelor legale de protecție a mediului și a surselor de apă, precum și a celor de gospodărire a localităților;
- j) constată contravenții și aplică sancțiuni pentru încălcarea normelor legale specifice realizării atribuțiilor prevăzute la lit. a) - i), stabilite în sarcina autorităților administrației publice locale.

13

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE CONSTATARE JANDARMERIA ROMÂNĂ

- **Conform art. 19 alin. (1) din Legea nr.550/2004**, Jandarmeria Română, prin structurile sale specializate:
- - participă, împreună cu alte instituții abilitate, la supravegherea, controlul și asigurarea protecției și conservării fondului cinegetic și piscicol natural, a fondului silvic și de protecție a mediului, prin măsuri specifice de prevenire și combatere a oricăror încălcări ale prevederilor normelor legale;
- - participă la limitarea și înlăturarea consecințelor dezastrelor naturale, tehnologice, de mediu sau complexe;
- - asigură măsuri de ordine și de protecție a zonelor în care s-a produs sau există pericolul iminent de producere a unor incendii, explozii ori a altor situații de urgență ce pun în pericol viața, integritatea fizică a persoanelor sau bunurile acestora;
- - constată contravenții și aplică sancțiuni contravenționale, potrivit legii;
- - efectuează, în condițiile legii, acte necesare începerii urmăririi penale pentru infracțiunile constatate pe timpul executării misiunilor specifice, potrivit prevederilor [art. 61 din Codul de procedură penală](#);
- Potrivit art.19 alin.(3) din Legea nr. 550/2004, Jandarmeria Română **răspunde solicitării magistratului de a participa, împreună cu acesta, la efectuarea unor acte procedurale.**

14

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE CONSTATARE ORGANELE SILVICE

- **Prejudiciul adus fondului forestier național, inclusiv efectele produse asupra acestui în urma poluării, realizării de construcții, exploatarei de resurse naturale, cu identificarea relației cauză-efect certificate prin studii realizate de organisme abilitate, neamenajarea zonelor de limitare a propagării incendiilor, denumit în continuare prejudiciu, indiferent de natura juridică a proprietății, se evaluează de către personalul silvic, în condițiile legii. (art.105 alin.(1) din Codul silvic)**

15

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE CONSTATARE Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare

- **Atribuțiile CNCAN** sunt prevăzute în art.30, 32 și 35 din Legea nr.111/1996, astfel:
- - constituie punct național de contact pentru controlul reglementat al protecției împotriva radiațiilor ionizante, securității nucleare și radiologice, gestionării deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat, garanțiilor nucleare, protecției fizice a materialelor, instalațiilor nucleare și radiologice, prevenirii și combaterii traficului ilicit de materiale nucleare și radioactive, precum și al urgențelor radiologice și/sau nucleare;
- - reprezentanții CNCAN, anume împuterniciți, efectuează controlul preventiv, operativ-curent și ulterior al respectării prevederilor prezentei legi și a reglementărilor emise în conformitate cu art. 5 la solicitanții sau la titularii de autorizații. Controlul se efectuează în incinta în care aceștia desfășoară activități supuse regimului de autorizare, în orice alt loc care ar putea avea legătură cu aceste activități sau la oricare altă persoană fizică ori juridică ce ar putea desfășura activități, deține instalații nucleare sau radiologice, materiale, alte surse de radiații ori informații prevăzute la art. 2 din prezenta lege;
- După încheierea controlului, reprezentanții CNCAN au următoarele atribuții:
- - să încheie un proces-verbal de control în care să consemneze rezultatele controlului, acțiunile corective dispuse, termenele de rezolvare a acestora, și să comunice rezultatele controlului persoanei fizice sau juridice supuse controlului;
- -să propună sesizarea organelor de urmărire judiciară, în cazurile și pentru faptele prevăzute în prezenta lege;
- Se observă competența exclusivă a CNCAN de constatare și evaluare. Dacă sesizarea se face de către alte persoane sau autorități se va solicita CNCAN să efectueze constatarea și evaluarea, iar dacă actul este întocmit după începerea UP poate constitui mijloc de probă.

16

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE CONSTATARE

Inspectorii Administrației Naționale Apele Române

- **Conform art. 8 din H.G. nr. 1.176/2005** privind aprobarea Statutului de organizare și funcționare a Administrației Naționale "Apele Române", activitățile Administrației Naționale "Apele Române" sunt, printre altele și următoarele:
- - colaborarea permanentă cu comisiile de dezastre, cu unitățile de ordine publică, cu autoritățile administrației publice locale, pentru sănătate și altele, pentru înlăturarea cauzelor și efectelor poluărilor accidentale;
- - monitorizarea stării și evoluției cantitative și calitative a apelor;
- - efectuarea de analize fizico-chimice, biologice și bacteriologice pentru apă, sedimente și biota;
- - controlul utilizatorilor de apă, al activităților și lucrărilor executate pe ape și în legătură cu apele, din punct de vedere al respectării legislației în domeniul apelor, funcționării și al încadrării în prevederile avizelor și autorizațiilor de gospodărire a apelor, prin personal special împuternicit;
- - **evaluarea daunelor** produse de poluarea accidentală și a costurilor serviciilor executate de Administrația Națională "Apele Române" pentru monitorizarea și combaterea poluării accidentale, în vederea recuperării acestora de la poluator, conform principiului "poluatorul plătește";
- **Potrivit art.78 alin.(3) din Legea nr.106/1996, (Legea apelor)**, personalul de gospodărire a apelor, precum și împuterniciții autorității publice centrale din domeniul apelor, după declinarea identității și calității, au dreptul de a **constata faptele care constituie contravenții sau infracțiuni** în domeniul gospodăririi apelor și de a încheia documentele, potrivit legii.

17

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE CONSTATARE

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor

- O.G. nr. 42/ 2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor
- ART. 6^2 Autoritatea are drept scop:
- a) apărarea sănătății animalelor, protecția animalelor, prevenirea transmiterii de boli de la animale la om, siguranța alimentelor de origine animală destinate consumului uman, salubritatea furajelor pentru animale și protecția mediului, în raport cu creșterea animalelor, identificarea și înregistrarea animalelor, cu excepția ecvinelor;
- b) realizarea siguranței alimentelor, de la producerea materiilor prime până la distribuirea alimentelor către consumator.
- ART. 6^3 Autoritatea are următoarele atribuții principale:
- i) contribuie la realizarea unui nivel ridicat de protecție a vieții și sănătății umane, ținând seama de sănătatea și bunăstarea animalelor, sănătatea plantelor și protecția mediului;
- k) acorda consultanță științifică și asistență tehnică și științifică privind nutriția umană, ținând seama de prevederile legislației naționale și comunitare, emite avize științifice cu privire la probleme legate de sănătatea și bunăstarea animalelor și sănătatea plantelor, precum și avize științifice privind produsele, altele decât alimentele și hrană pentru animale, în legătură cu organismele modificate genetic, astfel cum sunt definite prin Ordonanța Guvernului nr. 49/2000 privind regimul de obținere, testare, utilizare și comercializare a organismelor modificate genetic prin tehnicile biotehnologiei moderne, precum și a produselor rezultate din acestea, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 214/2002;

18

ATRIBUȚIILE ORGANELOR DE CONSTATARE
Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru
Siguranța Alimentelor

- ART. 11 Drepturile și competențele Autorității sunt următoarele:
- **g) recoltează probe** destinate examenelor de laborator, pentru elucidarea unor factori de risc privind sănătatea animalelor, sănătatea publică, protecția animalelor, protecția mediului și siguranța alimentelor;
- h) verifică dacă personalul angajat al obiectivelor prevăzute la art. 18 alin. (1) respecta cerințele sanitar-veterinare privind sănătatea animalelor, sănătatea publică, protecția animalelor, protecția mediului și siguranța alimentelor;
- i) inspectează și controlează conformitatea cu cerințele sanitar-veterinare pentru obiectivele prevăzute la art. 18 alin. (1);
- j) dispune punerea sub sechestru veterinar sau uciderea animalelor ori punerea sub sechestru veterinar, confiscarea și distrugerea produselor și sub-produselor supuse supravegherii și controlului sanitar-veterinar;

19

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIII PENALE ÎN CAZUL
INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI
Opinia unor specialiști-Buletinul de analiză de laborator-Constatarea
tehnico-științifică - expertiza tehnică judiciară

- -Potrivit art.172 alin.7 din C.pr.pen, în **domeniile strict specializate**, dacă pentru înțelegerea probelor sunt necesare cunoștințe specifice sau alte asemenea cunoștințe, instanța ori organul de urmărire penală **poate solicita opinia unor specialiști** care funcționează în cadrul organelor judiciare sau în afara acestora. Dispozițiile relative la audierea martorului sunt aplicabile în mod corespunzător.
- - **este buletinul de analiză de laborator o probă acceptată pur și simplu sau va trebui integrată într-un raport de constatare tehnico-științifică?**# de certificatul medico-legal care are valoarea unui raport de constatare (art.172 alin.11 din C.pr.pen.).**În opinia noastră dacă laboratorul este acreditat RENAR și s-a început UP poate fi mijloc de probă.**
 - -momentul recoltării probei, este aproape de momentul poluării;
 - -modalitatea de recoltare a probei, este conformă cu procedura acreditată?
 -
 -

20

**ASPECTE SPECIFICE URMĂRIII PENALE ÎN CAZUL
INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI**
**Opinia unor specialiști-Buletinul de analiză de laborator-Constatarea
tehnică-științifică - expertiza tehnică judiciară**

- -este laboratorul acreditat pentru a emite buletine de analiză pe domeniul specific?
- **Agencia Națională pentru Protecția Mediului** prin Direcția Laboratoare Naționale de Referință și asigură funcționarea laboratoarelor naționale de referință pentru aer, radioactivitatea mediului, deșeuri, zgomot și vibrații.
- Laboratoarele agențiilor efectuează analize în sistem de calitate acreditat, conform referențialului SR EN ISO 17025. **Acreditarea este până în 2023 și doar pentru încercări iar nu expertize sau rapoarte de constatare tehnico-științifică.** Acreditarea conferă încredere în competența tehnică, imparțialitatea și integritatea laboratoarelor și crește credibilitatea activităților laboratoarelor și implicit a rezultatelor obținute de acestea.
-

21

**ASPECTE SPECIFICE URMĂRIII PENALE ÎN CAZUL
INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI**
**Opinia unor specialiști-Buletinul de analiză de laborator-
Constatarea tehnico-științifică - expertiza tehnică judiciară**

Curtea Constituțională prin Decizia nr.809/2017 reține că, în actuala lege procesual penală, mijloacele de probă nu sunt enumerate strict și limitativ, organele judiciare putând administra orice mijloace de probă care, deși nu sunt enumerate de dispozițiile art. 97 alin. (2) din Codul de procedură penală, nu sunt interzise de lege.

Totodată, Curtea reține că orice mijloc de probă administrat în cauză, care nu este interzis prin lege, este supus "liberei aprecieri a organelor judiciare", potrivit art. 103 [alin. \(1\)](#) din Codul de procedură penală, în luarea deciziei asupra existenței infracțiunii și a vinovăției inculpatului instanța hotărând motivat, cu trimitere la toate probele evaluate [alin. (2)], fiind necesar ca judecătorul să fie convins "dincolo de orice îndoială rezonabilă", cu privire la acuzație pentru a dispune condamnarea [alin. (3)].

•

22

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIIRII PENALE ÎN CAZUL INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI

Constatarea tehnico-științifică și expertiza tehnică judiciară

- -dispunerea efectuării de către specialiștii a **unei constatări**, în condițiile art.172 alin.9 și 10 din C.pr.pen., potrivit căroră , constatarea este efectuată de către un **specialist care funcționează în cadrul organelor judiciare sau din afara acestora**, când există pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a unor situații de fapt **ori este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări ale cauzei**.
- -art.172 alin.12 din C.pr.pen., este foarte clar, precizând că după finalizarea raportului de constatare, când organul judiciar apreciază că este necesară opinia unui expert sau când concluziile raportului de constatare sunt contestate, se poate dispune efectuarea unei expertize Trebuie precizat că desemnarea aceluiaș expert și în faza de judecată poate fi un risc pentru încălcarea principiului egalității de arme, dacă nu este contrabalansat prin garanții procedurale. A se vedea CEDO, cauza J.M. și alții v.Austria, nr.61503/14, 61673/14, 64583/14, decizia din 01.06.2017 (<https://hudoc.echr.coe.int>)
- Așa cum s-a observat textul este mai amplu și nu se reduce doar la cele două ipoteze alternative sesizate de inculpați: „pericolul de dispariție a unor mijloace de probă” sau „pericolul schimbării unor situații de fapt”, **existând și o a treia ipoteză alternativă**: „necesitatea lămurii urgente a unor fapte sau împrejurări ale cauzei”. Ca atare, este lăsat la latitudinea procurorului să aleagă mijlocul de probă adecvat în funcție de aprecierea dacă există sau nu acel pericol de dispariție a unor mijloace de probă sau de schimbare a situației de fapt și să aprecieze dacă este necesară lămurirea urgentă a unor fapte sau împrejurări, această din urmă ipoteză dând, practic, dreptul procurorului de a aprecia și dispune în toate cazurile o constatare tehnico-științifică înaintea unei expertize. Finalizarea raportului de constatare, când organul judiciar apreciază că este necesară opinia unui expert sau când concluziile raportului de constatare sunt contestate, se poate dispune efectuarea unei expertize (C. Ap. Tg. Mureș, hotărârea 42 C/CP din 15.07.2016)

23

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIIRII PENALE ÎN CAZUL INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI

Constatarea tehnico-științifică și expertiza tehnică judiciară

- În acord cu practica judiciară, subliniem că nu există o obligație în sarcina organelor de urmărire penală de a dispune efectuarea unei expertize tehnico-științifice, chiar în condițiile în care inculpatul ar fi solicitat efectuarea uneia. Oportunitatea administrării acestui mijloc de probă trebuie examinată de către organul judiciar prin prisma criteriilor prevăzute la art. 100 C.proc.pen.. În acest sens sunt și considerentele deciziei de inadmisibilitate din data de 22.09.2015 din cauza B. contra România (cauza nr. 55959/14, paragr. 48) C.E.D.O. reamintește că noțiunea de „proces echitabil” nu impune în mod obligatoriu unui tribunal să dispună efectuarea unei expertize pentru simplul fapt că o parte a cerut-o. Revine instanțelor naționale să decidă relevanța acesteia pentru cauza respectivă. În ceea ce privește absența contradictorialității cu privire la raportul de constatare al Gărzii Financiare, CEDO a subliniat că este necesar să se observe că reclamantul a avut posibilitatea de a combate concluziile din acel raport prin înregistrări contabile și o expertiză extrajudiciară. C.Ap.Tg.Mureș, hotărârea 42 C/CP din 15.07.2016, citată supra.
- Se citează cauza Khodorkovskiy și Lebedev împotriva Rusiei, nr. 11082/06 și 13772/05, pct. 717 și 725, 25 iulie 2013 (<http://ier.gov.ro/wp-content/uploads/cedo/Cristian-Borcea-impotriva-Romaniei.pdf>)

24

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIII PENALE ÎN CAZUL INFRACTIUNILOR CONTRA MEDIULUI

Luarea măsurilor asigurătorii și administrarea bunurilor sechestrate Rolul Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate

- Potrivit art. 252 C.proc.pen., organul care procedează la aplicarea sechestrului **este obligat să identifice și să evalueze bunurile sechestrate**, putând recurge în caz de necesitate și la experți.
- Evaluarea bunurilor se realizează fie prin apreciere, fie pe bază de acte, condiția esențială fiind aceea ca evaluarea să aibă în vedere valoarea lor de piață.
- În lipsa identificării și evaluării **nu se poate stabili** dacă Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate (ANABI), are competența de a depozita temporar și administra bunurile sechestrate.
- Conform art.21 alin.1 din Legea nr.319/2015, la solicitarea procurorului sau a instanței de judecată, ANABI depozitează temporar și administrează bunurile mobile indisponibilizate a căror valoare individuală depășește, la momentul dispunerii măsurii asigurătorii, echivalentul în lei al sumei de 15.000 euro; în acest scop, ANABI este numită custode, în sensul art. 252 alin. (9) din C.pr.pen.
- Bunurile sechestrate sunt predate Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate în temeiul unui proces-verbal de predare-preluare încheiat între Agenție și organele care aduc la îndeplinire măsurile asigurătorii, potrivit art. 251 C.proc.pen., respectiv potrivit dispozițiilor art. 7 lit. e) din Legea nr. 188/2000 privind executorii judecătorești, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

25

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIII PENALE ÎN CAZUL INFRACTIUNILOR CONTRA MEDIULUI

Luarea măsurilor asigurătorii și administrarea bunurilor sechestrate Rolul Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate

- Cheltuielile ocazionate de depozitarea și administrarea bunurilor mobile sechestrate sunt suportate din bugetul Agenției.
- Pentru bunurile mobile prevăzute la alin. (1), aflate în custodie, Agenția este autorizată, cu aprobarea prealabilă a procurorului sau, după caz, a instanței de judecată, să obțină acordul proprietarului bunului în vederea valorificării în condițiile art. 252¹-252⁴ C.proc.pen.
- Având în vedere prevederile art.27 alin.1 din Legea nr.319/2015, conform cărora Agenția Națională de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate, are atribuții de gestionare a sumelor de bani indisponibilizate, prin sechestrul, oprire sau valorificarea bunurilor, pentru eficiența măsurii asigurătorii, este necesar ca **procurorul să solicite de îndată ANABI** deschiderea unui cont pe numele inculpatului în care să se colecteze toate sumele datorate de terți, iar ANABI să preia atribuțiile de administrare a sumelor colectate, **care sunt purtătoare de dobânzi**.

26

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIII PENALE ÎN CAZUL INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI STABILIREA PREJUDICIULUI

- **Ordonanță de Urgență nr. 195/2005 privind protecția mediului**
- Art.1 alin.(2) **Mediul** reprezintă ansamblul de condiții și elemente naturale ale Terrei: aerul, apa, solul, subsolul, aspectele caracteristice ale peisajului, toate straturile atmosferice, toate materiile organice și anorganice, precum și ființele vii, sistemele naturale în interacțiune, cuprinzând elementele enumerate anterior, inclusiv unele valori materiale și spirituale, calitatea vieții și condițiile care pot influența bunăstarea și sănătatea omului.
- Art.2 pct.52.prin **prejudiciu** se înțelege - efectul cuantificabil în cost al daunelor asupra sănătății oamenilor, bunurilor sau mediului, provocat prin poluanți, activități dăunătoare ori dezastre;
- **Art. 3 Principiile și elementele strategice**
- e) principiul "poluatorul plătește";
- Conform **art.1 lit.e) din Legea nr.101/2011** prin **prejudiciu semnificativ adus mediului** se înțelege o daună ireversibilă sau de lungă durată, cuantificabilă ori nu în bani, produsă în orice mod asupra mediului, **sau** care a provocat ori este de natură să provoace decesul sau vătămarea gravă a integrității corporale ori a sănătății unei persoane.
-

27

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIII PENALE ÎN CAZUL INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI STABILIREA PREJUDICIULUI

- **Conform art.2 pct.13 din O.U.G. nr. 68/2007, prejudiciul asupra mediului, inclusiv cel determinat de elementele aerodurtate, înseamnă:**
- **a) prejudiciul asupra speciilor și habitatelor naturale protejate** - orice prejudiciu care are efecte semnificative negative asupra atingerii sau menținerii unei stări favorabile de conservare a unor astfel de habitate sau specii; caracterul semnificativ al acestor efecte se evaluează în raport cu starea inițială, ținând cont de criteriile prevăzute în anexa nr. 1; prejudiciile aduse speciilor și habitatelor naturale protejate nu includ efectele negative identificate anterior, care rezultă din acțiunile unui operator care a fost autorizat în mod expres de autoritățile competente potrivit prevederilor art. 28 alin. (2) și (6) - (9), precum și art. 38 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011;
- **b) prejudiciul asupra apelor** - orice prejudiciu care are efecte negative grave:
 - (i) asupra stării ecologice, chimice sau cantitative sau asupra potențialului ecologic al apelor în cauză, astfel cum au fost definite de Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția efectelor negative pentru care se aplică art. 2⁷ din legea respectivă; sau
 - (ii) asupra stării ecologice a apelor marine în cauză, astfel cum au fost definite de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 71/2010 privind stabilirea strategiei pentru mediul marin, aprobată cu modificări prin Legea nr. 6/2011, cu modificările ulterioare, în măsura în care aspectele speciale privind starea ecologică a mediului marin nu fac deja obiectul Legii nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare;
- **c) prejudiciul asupra solului** - orice contaminare a solului, care reprezintă un risc semnificativ pentru sănătatea umană, care este afectată negativ ca rezultat al introducerii directe sau indirecte a unor substanțe, preparate, organisme sau microorganisme în sol sau în subsol.
- Prejudiciul care are un efect dovedit asupra sănătății umane trebuie considerat ca fiind prejudiciu semnificativ. (**Anexa I a OUG nr.68/2007**)

28

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIII PENALE ÎN CAZUL INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI STABILIREA PREJUDICIULUI

- **Ordonanță de Urgență nr. 202/ 2002, privind gospodărirea integrată a zonei costiere**
- **ART. 5**
- (1) Gospodărirea integrată a zonei costiere și dezvoltarea sa durabilă se bazează pe respectarea principiilor generale și specifice.
- (2) Principiile generale sunt următoarele:
 - f) principiul "poluatorul plătește": degradările mediului din zona costieră fac obiectul unei remedieri din partea celor care le-au cauzat;
- **ANEXA 1 DEFINIȚIILE termenilor folosiți în cuprinsul ordonanței de urgență**
- **Pct. 13. Mediu:**
 - a) resursele naturale abiotice și biotice cum sunt aerul, apele subterane și de suprafață, solul, clima, fauna și flora și habitatul acestora;
 - b) bunurile care fac parte, din mediul construit și din patrimoniul cultural;
 - c) aspectele caracteristice ale peisajului;
 - d) calitatea vieții și a mediului de viață, în măsura în care au sau pot avea influență asupra bunăstării și sănătății omului;
 - e) interacțiunea factorilor de la lit. a) - d).

29

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIII PENALE ÎN CAZUL INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI STABILIREA PREJUDICIULUI

- **Legea nr.46/2008, Codul silvic**
- **Anexa 1 pct 33.** Prejudiciu - efectul unei acțiuni umane prin care sunt afectate integritatea pădurii și/sau realizarea funcțiilor pe care aceasta ar trebui să le asigure sau integritatea vegetației forestiere din afara fondului forestier național. Aceste acțiuni pot afecta fondul forestier și vegetația forestieră din afara fondului forestier național:
 - a) în mod direct, prin acțiuni desfășurate ilegal;
 - b) în mod indirect, prin acțiuni al căror efect asupra pădurii poate fi cuantificat în timp.
- Se încadrează în acest tip efectele produse asupra acestora în urma poluării, realizării de construcții, exploatării de resurse naturale, cu identificarea relației cauză-efect certificate prin studii realizate de organisme abilitate, neamenajarea zonelor de limitare a propagării incendiilor, precum și neasigurarea dotării minime pentru intervenție în caz de incendiu.
- Prejudiciul produs prin lucrările de exploatare forestieră, stabilit conform instrucțiunilor tehnice, nu reprezintă prejudiciu adus pădurii.
- Prejudiciul are două componente:
 - 1. paguba produsă pădurii sau vegetației forestiere din afara fondului forestier național, componentă evaluabilă ca valoare materială;
 - 2. valoarea funcțiilor pădurii nerealizate, componentă care se evaluează convențional, în funcție de valoarea pagubei produse pădurii, în condițiile art. 105 alin. (2)^2).
- În cazul vegetației forestiere din afara fondului forestier național, a lucrărilor de exploatare forestieră, atât în fond forestier, cât și în afara acestuia, nu se calculează valoarea funcțiilor pădurii nerealizate.

30

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIII PENALE ÎN CAZUL INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI STABILIREA PREJUDICIULUI

- **- Impact de mediu** (Ordinul Ministerului Apelor, Pădurilor și Protecției Mediului nr. 756 din 3 noiembrie 1997 pentru aprobarea Reglementării privind evaluarea poluării mediului)
 - modificarea negativă considerabilă a caracteristicilor fizice, chimice și structurale ale elementelor și factorilor de mediu naturali;
 - diminuarea diversității biologice;
 - modificarea negativă considerabilă a productivității ecosistemelor naturale și antropizate;
 - deteriorarea echilibrului ecologic, reducerea considerabilă a calității vieții sau deteriorarea structurilor antropizate, cauzată, în principal, de poluarea apelor, a aerului și a solului;
 - supraexploatarea resurselor naturale, gestionarea, folosirea sau planificarea teritorială necorespunzătoare a acestora;
 - un astfel de impact poate fi identificat în prezent sau poate avea o probabilitate de manifestare în viitor, considerată inacceptabilă de către autoritățile competente.

31

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIII PENALE ÎN CAZUL INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI STABILIREA PREJUDICIULUI

- OUG 195/2005
- **Articolul 94** (1) Protecția mediului constituie o obligație a tuturor persoanelor fizice și juridice, în care scop:
 - i) suportă costul pentru repararea prejudiciului și înlătură urmările produse de acesta, restabilind condițiile anterioare producerii prejudiciului, potrivit principiului "poluatorul plătește";
- (2) Persoanele fizice sau juridice care prospectează, explorează ori exploatează resursele solului și subsolului au următoarele obligații:
 - a) să efectueze remediarea zonelor în care solul, subsolul și ecosistemele terestre au fost afectate;
 - b) să anunțe autoritățile pentru protecția mediului sau, după caz, celelalte autorități competente, potrivit legii, despre orice situații accidentale care pun în pericol mediul și să acționeze pentru refacerea acestuia.
- **Articolul 95** (1) Răspunderea pentru prejudiciul adus mediului are caracter obiectiv, independent de culpă. În cazul pluralității autorilor, răspunderea este solidară.
- (2) În mod excepțional, răspunderea poate fi și subiectivă pentru prejudiciile cauzate speciilor protejate și habitatelor naturale, conform reglementărilor specifice.
- (3) Prevenirea și repararea prejudiciului adus mediului se realizează conform prevederilor prezentei ordonanțe de urgență și a reglementărilor specifice.
- Art.96 alin. (3) **Constituie contravenții** și se sancționează cu amendă de la 7.500 lei (RON) la 15.000 lei (RON), pentru persoane fizice, și de la 50.000 lei (RON) la 100.000 lei (RON), pentru persoane juridice, încălcarea următoarelor prevederi legale:
 - 14. obligațiile persoanelor fizice și juridice de a suporta costul pentru repararea unui prejudiciu și de a înlătura urmările produse de acesta, restabilind condițiile anterioare producerii prejudiciului, potrivit principiului "poluatorul plătește".

32

**ASPECTE SPECIFICE URMĂRIIRII PENALE ÎN
CAZUL INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI
STABILIREA PREJUDICIULUI**

- Emiterea unei autorizații administrative pentru emisii poluante ori conformarea condițiilor impuse de această autorizație este supusă , în virtutea principiului unității ordinii juridice, controlului judecătoresc al legalității actelor de reglementare respective. Dacă se dovedește și se consideră că acestea sunt ilegale, atingerea adusă mediului rămâne ilicită și răspunderea penală este angajată. (M. Duțu, Tratat de dreptul mediului Ediția a 3-a, p.553).
- Prin dovedirea pericolului concret a poluării pentru mediu și om se anulează practic autorizarea administrativă a activității, care nu mai constituie o cauză justificativă (M.Duțu, Tratat de dreptul mediului Ediția a 3-a, p.553).
- **HOTĂRÂREA CJUE (Camera întâi), hotărârea din 1 iunie 2017, în cauza C-529/15**
- Directiva 2004/35, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/31, și în special articolul 2 punctul 1 litera (b) din aceasta, trebuie interpretată în sensul că se opune unei dispoziții de drept național care exclude, în manieră generală și automată, ca o daună care are efecte negative grave asupra stării ecologice, chimice sau cantitative ori asupra potențialului ecologic al apelor în cauză să fie calificată drept „daună adusă mediului” ca urmare a simplului fapt că este acoperită de o autorizație eliberată în aplicarea acestui drept.
- Prin Hotărârea judecătorească a 20 februarie 1988 a instanței din Barcelona s-a dispus condamnarea la închisoare și amenda a Directorului centralei termice din Ceres (Catalonia) pentru deversarea ilegală de substanțe poluante pentru aer. Curtea a subliniat că modificarea neregulată de către agenția administrativă a limitelor la descărcarea de substanțe poluante a aerului a fost un obstacol important în investigarea perturbării mediului.

33

**ASPECTE SPECIFICE URMĂRIIRII PENALE ÎN
CAZUL INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI
STABILIREA PREJUDICIULUI**

- **LEGE Nr. 292/2018, privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului**
- **Art.7 alin. (2)** Evaluarea impactului asupra mediului identifică, descrie și evaluează, în mod corespunzător, pentru fiecare caz în parte, în conformitate cu prevederile prezentei legi, efectele semnificative directe și indirecte ale unui proiect asupra următorilor factori:
 - a) populația și sănătatea umană;
 - b) biodiversitatea, acordând o atenție specială speciilor și habitatelor protejate în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare;
 - c) terenurile, solul, apa, aerul și clima;
 - d) bunurile materiale, patrimoniul cultural și peisajul;
 - e) interacțiunea dintre factorii prevăzuți la lit. a) - d).

34

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIIRII PENALE ÎN CAZUL INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI STABILIREA PREJUDICIULUI

- **LEGE Nr. 292/2018, privind evaluarea impactului anumitor proiecte publice și private asupra mediului**
- **Articolul 26**
 - (1) Constituie contravenție și se sancționează nerespectarea prevederilor art. 20 alin. (1), art. 23 alin. (1) și (3) cu amendă de la 7.500 lei la 15.000 lei, pentru persoane fizice, și de la 50.000 lei la 100.000 lei, pentru persoane juridice.
- **Articolul 20(1)** În situația în care, după emiterea acordului de mediu și înaintea obținerii aprobării de dezvoltare, proiectul a suferit modificări, titularul proiectului este obligat să notifice în scris autoritatea competentă pentru protecția mediului emitentă cu privire la aceste modificări.
- **Articolul 23**
 - (1) Pentru proiectele prevăzute de prezenta lege este interzisă realizarea acestora fără obținerea deciziei etapei de încadrare/acordului de mediu și a aprobării de dezvoltare.
 - (2) Pentru proiectele prevăzute de prezenta lege este interzisă emiterea deciziei etapei de încadrare/acordului de mediu, respectiv a aprobării de dezvoltare pentru lucrări de investiții inițiate sau realizate.
 - (3) Titularii proiectelor au obligația respectării prevederilor deciziei etapei de încadrare, a acordului de mediu și a aprobării de dezvoltare.

35

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIIRII PENALE ÎN CAZUL INFRAȚIUNILOR CONTRA MEDIULUI STABILIREA PREJUDICIULUI

- Pentru încălcarea obligațiilor prevăzute la art. 23 alin. (1) și (3) din Legea nr.292/2018 se aplică și sancțiunea complementară de desființare a lucrărilor și aducerea terenului la starea inițială, coroborat cu prevederile art. 17 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2005 privind protecția mediului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 265/2006, cu modificările și completările ulterioare. Cheltuielile totale pentru efectuarea lucrărilor de desființare și aducerea terenului la starea inițială sunt suportate de titularul proiectului.
- Conform art.26 alin. (5) din Legea nr. 292/2018, **încălcarea obligațiilor de desființare a lucrărilor și aducerea terenului la starea inițială, prevăzute la alin. (4), constituie infracțiune** și se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 1 an sau amendă de la 15.000 lei la 30.000 lei, pentru persoane fizice, și de la 150.000 lei la 200.000 lei, pentru persoane juridice.

36

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIRII PENALE ÎN CAZUL INFRACTIUNILOR CONTRA MEDIULUI VICTIMA

- Victimele infracțiunilor de mediu nu sunt întotdeauna conștiente de faptul că au fost victimizate. Chiar și atunci când indivizii sunt conștienți de impactul prejudiciului asupra mediului, s-ar putea să nu se considere „victime ale criminalității” sau să raporteze prejudiciul agențiilor de aplicare a legii.
- Victimele sunt persoane, indiferent dacă acestea sunt definite ca persoane victime sau comunități sau văzute ca generații viitoare, prin principiul echității inter-generaționale, care necesită ca generația actuală să se asigure că sănătatea, diversitatea și productivitatea mediului sunt menținute sau sporite pentru beneficiile generațiilor viitoare și pentru **conceptul de dezvoltare durabilă**, ceea ce înseamnă dezvoltare care răspunde nevoilor prezentului, fără a compromite capacitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi.
- **art.65 alin. 5 din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, „Persoanele care au locuit cel puțin 30 de ani în zonele afectate de poluarea permanentă din cauza extracției, preparării și arderii cărbunelui sau a șisturilor bituminoase, a extracției și prelucrării minereurilor feroase și neferoase cu conținut de praf sau de emisii de gaze cu efect de seră, cupru, plumb, sulf, cadmiu, arseniu, zinc, mangan, fluor, clor, feldspat și siliciu sau de radiații din minereuri radioactive, hidrogen sulfurat, crom trivalent, crom hexavalent, a pulberilor metalice și/sau de cocs metalurgic, precum și a emisiilor de amoniac și derivate, beneficiază de reducerea vârstei standard de pensionare cu 2 ani fără penalizarea prevăzută în lege.**

37

ASPECTE SPECIFICE URMĂRIRII PENALE ÎN CAZUL INFRACTIUNILOR CONTRA MEDIULUI RESTABILIREA SITUAȚIEI ANTERIOARE

- **DECIZIA nr. 240 din 19 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor [art. 426 lit. a\)](#) și [art. 427 alin. \(1\) din Codul de procedură penală](#)**
- **24.** În ceea ce privește instituția restabilirii situației anterioare, Curtea reține că aceasta are natura unei măsuri de reparație imediată, prima condiție de dispunere a acestei măsuri procesuale având în vedere ca schimbarea situației să fi rezultat din comiterea infracțiunii. Ca o a doua condiție, această măsură procesuală se dispune doar dacă restabilirea situației anterioare este posibilă - posibilitatea faptică sau juridică. În acest sens, potrivit [art. 256 din Codul de procedură penală](#), restabilirea situației anterioare se poate dispune în cursul judecății de către instanța de judecată, „când schimbarea acelei situații a rezultat din comiterea infracțiunii, iar restabilirea este posibilă”.
- Măsura procesuală menționată nu este condiționată de existența unei acțiuni civile exercitate în cadrul procesului penal, în acest sens [art. 25 alin. \(3\) din Codul de procedură penală](#) stabilind că „Instanța, chiar dacă nu există constituire de parte civilă, se pronunță cu privire la desființarea totală sau parțială a unui înscris sau la restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii.” Așadar, restabilirea situației anterioare este o măsură procesuală ce se poate dispune în cursul procesului penal, cu caracter temporar, urmând a fi confirmată sau infirmată prin soluția dată de instanță asupra fondului, în condițiile în care, potrivit [art. 397 alin. \(3\) din Codul de procedură penală](#), „instanța se pronunță prin hotărâre și asupra restituirii lucrurilor și restabilirii situației anterioare, potrivit dispozițiilor [art. 255](#) și [256](#)”, iar dispozitivul hotărârii trebuie să cuprindă, printre altele, și cele hotărâte de instanță cu privire la restabilirea situației anterioare [\[art. 404 alin. \(4\) lit. g\) din Codul de procedură penală\]](#).
- De asemenea, în situația în care este admisă cererea de revizuire, anulată hotărârea atacată și pronunțată o nouă hotărâre, este posibilă restabilirea situației anterioare, măsurile care pot fi dispuse de către instanța de

38

Vă mulțumesc!

- Întrebări?